

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ: тоосоон ба хуналта

НҮЛӨӨЛХҮ ҮҮРГЭЭЭ ҮРГЭДХЭХЭ

Нарин ноогто хонин хүрээгөөр, нү хэтэй үүлгэртээ үнээдээрэ район дотороо суурхадга Сэлэнгийн совхозой ажалшад арбадахи табан жэлэй түсөө амжалттайгаар бөөдүүлэ байна. Мал ажал-лай продуктуудыг абаха, гүрэнд худалдаа гурбан жэлэй түсөө декабрь нарада дүргэдгээр хараагдана. Социалис мурьсөөнэй түрүү эргэдэ коммунистууд жагсана. Совхозой суугаа наалин-шан Социалис Ажалай Герой Надежда Лазаревна Тавашкина табан жэлэй хубингаа түсөөгөө гурбан жөл соо дүүргэхэ хүсэлэн-тэйгөөр хүдэлжэ, түрүү ажал-лай үлгэр жэшээ харуулна. Партийн XXIV съездын делегат Д. Д. Данзановагай хүтэлбэрилдэг Ехэ-Цагаанай фермэдэ арбаад коммунистууд хүдэлхэдөө, социалис мурьсөөндэ сэг үргэлжэ шалгаран гарадаг. «Ижэлэй туршдаа наалинчан бүхэн үнээн бүриөө гурбан мянган киллограм хү наахаа оролдой!» гэсэн хүдэлөөн энэ фермын коллективтэй дэлгэрэнхэй.

Совхоздо дүшэ гаран мянган хонин үбэлжэлгэдэ ородог. Хонин үсхэбэрилтэ хадаа тус ажахын гол шүгэл болонхой. Тимээнэ дүршэл шадбаритай хонишодой кадруудыг хүмүүжүүлжэ хэрэгтэ анхарал эхээр хандуулагдана гэжээ. Социалис Ажалай Герой В. Г. Романовагай, эрхим хонишод А. М. Акуловтай, Ш. Б. Очиртаровай, Ю. Т. Парашютинскийн дүй дүршэл совхозой бусад хонишодто гургаал болоно.

Ажахыгаа саашадан хүжжөөхын түлөө тэмсэлэй шэнэ шатада совхозой партияна организацион харюу-салга угаа ехэ бэйланин мэдээжэ. «КПСС-эй ЦК-тай июлинь (1978 он) Плени-мэй түүхэтэ шиндхэбэринүү-дье совхозой ажалшад, ком-мунистууд баяр баясхалан-тайгаар утган абаад, урдаа табигдахан зорилгонуудаа бээлүүлхын тула зоригжол түгсөөр шармайн ажалла-ха байна», — гэжэ, совхо-зой партияна организацион секретарь С. О. Доржитаров нал үнгэрхөн тоосоото хүн-галтын суугаан дээрэ элн-дхэбэ. Ажахын хүдэлмэриш-дэй хэһэн ажалда дай-ралдадаг дутагдалнууд эрид шууд шүүмжэлэгдэ.

Үбэлжэлгын хаада най-дамтай хүрэхэ тэжээлгүй-гөөр мал ажалай продук-туудыг эхээр абадаг боло-хонь бэрхэтэй гэһэн наам-жа олон коммунистууд суг-лаан дээрэ оруула. Үбэл-жэлгэдэ хүсэд хүрэмөөр тэ-жээл бэлдэхэ арга болом-жшые энэ ажахыда бии.

Ажахы бүхэндэ ямар нэ-гэн гол асуудал шиндхэхэ шухала болоод байдаг. Гол түлэб мал ажалтай Сэлэн-гийн совхоздо жэлһэ жэлдэ тэжээл багээр бэлдхэгдэ-хэдэ. Тимээнэ мал ажалай продуктын ашаг урые дээ-шлүүлхын тула лаб хүрэхэ тэжээл бэлдэхэ асуудал эгээл түрүүлэн шиндхэгдэ-хэтой.

— Би олон жэлэй турша-да сабшалан дээрэ хүдэлнэб, — гэжэ үнийнэй коммунист Цыбин-Доржи Цыбиндэши-

вч Буянтүв хэлэнэ. — Тимээнэ манай газарыг ар-га боломжыг хайса мэднэб. Хэрбээ эзэн ёһоор газараа шарнуулан хайжаруулбал, хүсэд хүрэхэ тэжээл суг-луулжа шадхабди. Харин энэ асуудалда совхозой хү-тэлбэрилэгшэд, мэргэжлэд анхаралаа хүсэд хандуула-гүй. Тимээнэ партияна орга-низаци энээн тушаа эрид шууд хүдэлмэри ябуулнагүй гэжэ болоно. Ижээлхэдэ, улаулурын Тамчин системэ хүсэд ашаглагданагүй. Юуб гэхэдэ, сэг соогоо заабагир-лагданагүй, улаулурын тү-хээрлэгшэд эбдэрнэ, хуба-гуудын сөөрлөгдэнгүй. Тимээнэ газарын шинг ба-гаар татадаг болоно. Сэл-энгийн, Хинин, Баян-Голой эрье хадхаа хуугаад, ган гасуурта дайрагданагүй гэжэ хөөрлөдөнхэй хэрэг бии гү? Мелиоративна хү-дэлмэрин хэмжээн жөл бү-ри дээшлөөшэ, ашаг уры-еһ хүсэд бусажа шаданагүй-бди. Ургасын хойноһоо оролдох, бүдүүн ба шэмэтэ бэлдхэгдэ хэрэгтэй гурим тогтонижоогүй. Саб-шалан дээрэ жэлэй дүрбэн сагта хүдэлжэ байха ёһотой оһонжорюулагдалаг отряд байгуулагдана аад, өөрын-гөө хүдэлмэрид хүсэд шүг-лүүлэгдэнгүй. Энлэ тэндэ-нээ отрядтай техникум «Нугалжа» абаад, ондоо хү-дэлмэрид эльгээрхидгээр ушар үдэр бүри үзэгдэнгөөр. Газарта, илангаа сабшалан-да, өөрын эзэн хэрэгтэй. Тэ-рэ ургасын түлөө харюуса-ха эргэтэй бишу. Харин мүнөөдөр энлэ хүдэлмэри-лөөдөр ондоо тээ хүдэлмэ-ри-

дэ ябан механизаторай ажалай шаарта эрилтэ та-бихан хушар. Имагай тим-мэһэ зарим ушарта агро-техникин гурим хазгайруу-лагдана. Сабшалан дээрэ, жээшээлхэдэ, Зүүн-Тамча, Шанаа гэжэ участогуудта хараалагданагүй ёһоор куль-туртехническ хүдэлмэри хэгдэнгүй. Бүдүүн ба шэ-мэтэ тэжээл бэлдхэгдэ мүн-ла нимэ байдалтай. Агроном, мелиоратор болон ургасада хамаатй бусад мэргэжлэ-тэд харюусалгагүйгөөр хү-дэлнэ гэхэдэ алдуу болохо-гүй. Партияна организацион түһөө тэдэнэрй урда эрид шууд эрилтэ табигданагүй ха, — гэжэ тэрэ хэлэб.

Тэжээл элбэг болохо тал-лаар хэгдэдг хүдэлмэри үшөөл нанагдан хүрэнгүй гээд, олон коммунист-нууд ханагаа зобонгөөр хэ-лэбэ.

Энэ ажал техникэдэ тү-шгэлэнэ ха юм. Тээд совхо-зой техникум ямараар ашаг-лагданаб, харуулагданаб? Мүнөө үеын эрилтэдэ хар-юусамаар онһон техникэ-рээр ажахы гүйдэл шахуу эсбэгдэнхэй. Гэбэшэ та-рэнэ эзэн ёһоор ашаглаха үшөө шаданагүй. Инженер-но-техническ албанай хула-байны нимэ баримта гэр-шөлнэ. Хүүлэй гурбан жэлэй туршда зургаан ахамад ин-женерүүд хэлгэгдэн бай-да. Энэ албанай хула эрил-тэһэ уламжалал, механиза-торнуудай хуралсал хүүлэй үедэ ехэ мууса абуулагда-даг болонохй. Тимээнэ хү-дэлгэй гол мэргэжлэт боло-лон механизаторнуудай кадр-нууд дуталдана. Мүнөө үедэ

12 трактор зэргүй байха юм. Техникийн мин байха ушар сэг үргэлжэ үзэгдэнэ. Нуга-май хулаһаа шэнэ техникэ эзэн бусаар ашаглагдажа, болзорһоо холо урид хэрэг-лэнэ гарана. Техникэ зүбөөр ашаглаха, механизаторну-дье бэлдэхэ асуудал парт-комой анхаралһаа холдоо гэжэ суглаан дээрэ С. Ни-конов, А. Воронев болон бусад тэмдэглэнэ байна.

Сэлэнгийн совхоздо хони-дой үүлгэр хайжаруулаха та-риг яһала ехэ хүдэлмэри хэгдэ, хэгдэнхэ. Үүлгэр-тэ хусануудыг олон жэлдэ харуулаха — ябан Д. Р. Тубинов хонишодой орол-долгыг хайшаха зуураа, се-лекционно хүдэлмэрид үшөө дайралдадаг дутуу дунда-нууд тушаа тогтоо. Хуса-нуудыг хайн байдалда ха-руулаха хэрэгтэ ахамад зоотехник П. М. Акуловай зэмээр анхарал хулараа.

Тимээнэ Сосновскот отде-ленин хэдэн бригадануудта мүнөө болотороо үржүүлгын хүдэлмэри дүүрэгдүй байха юм. Гадна хонишодой байра байдалда анхарал мүн лэ хандуулагданагүй гэжэ хони-шон-зуутан Ю. П. Парашю-тинский хэлэ.

Үбэл-жөөндэ гү, али зуналдаа гараха болзор сэг соогоо элрүүлэгдэнгүй. Нүүжэ эрхэдэ байра байдал за-нарилагданагүй, задалгай бай-даг. Эдэ мэтын асуудалнууд-дыг партком хиналта дороо байлгаха ёһотой. Юуб гэхэдэ, хүний урма зориг нэн түрүүн хэр түбхиһэнөөнөө дулдана ха юм.

Партияно-эмхидхэлэй хү-дэлмэрин мүнөөнэй байда-

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиум

У К А З

УЛААН-УДЫН АВИАЦИОННО ЗАВОДОН «РАССВЕТ» ГЭЖЭ СОЕЛОН БАЙШАНГАН АРАД ДУУ, ХАТАРАЙ «БАЙКАЛЬСКИЕ ЗОРИ», АНСАМБЛИНЕ БУРЯДАЙ АССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДАЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭТЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Гүйсэдхэхэ үндэр бэлгэ шадабаринь, арадай Со-вэлигэ хүжөөн дэлгэрүүлгэдэ ехэ хубитаа оруу-найн түлөө, Залуушуулай Бүхэсоюзна Ленинскэ Со-юзай 60 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Улаан-Удын авиационно заводой «Рассвет» гэжэ соёлой байшан-арадай дуу, хатарай «Байкальские зори» ансамбл Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиум Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиум Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ

Секретарин түлөө Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй гэгшүүн Д. ГОНЧИКОВ

Улаан-Удэ хото, Соведүүдэй байшан. 1978 оной октябрин 20.

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиум

У К А З

НУХЭД В. В. ИЗМАЙЛОВТА, П. Ф. СЕМЕНОВАД С. С. СОДНОМОВАДА БУРЯДАЙ АССР-ЭЙ СОЕЛОН ГАРГАХА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ ГЭБЭН ХҮНДЭТЭЙ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Республика дотор соёл культурыг хүжөөлгэдэ габ-тай байһанын түлөө нимэ хүнүүдтэ Бурядай АССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ гэгээн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.

Измайлов Виктор Вавиловичта — Бурядай АССР Министруудай Советэй Телевидени болон радио жуулгын талаар комитетэй Улаан-Удын телевидени студийн ахалагша редактор.

Семенова Полина Филипповна — Хяагтын туг библиотекын тагтае дагша.

Содномова Софья Содномовна — Улаан-Удын оной Оронтын соёлой байшантай директор.

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ

Секретарин түлөө Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй гэгшүүн Д. ГОНЧИКОВ

Улаан-Удэ хото, Соведүүдэй байшан. 1978 оной октябрин 20.

ЛЕНИНСКЭ КОМСОМОЛЫ 60 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

ОМОГОРХОЛ, БАЯРАЙ ОРШОН БАЙДАЛДА

Үбсүгээрээ дүүрэн орденууд, медальнуудыг ялзуулан наажаал хүнүүд, эдир залуугай эршэ хаба бадаруулан хубууд, басагад, гал улаан галстугуудтай пионерүүд соёлой байшан тээшэ ержэл байба.

Ленинскэ комсомолой алдарт ойдо зориулагдалан урианууд, плакатууд хаа хаангүй татагданхай, дэлгэгдэнхэй.

Хүхюүн хүжмэ, долгиотоо дуу-нууд замханагүй.

Коммунист партиян үнэн туһалагша — Залуушуулай Бүхэсоюзна Ленинскэ Коммунист Союзай мүнхдэлөөр 60 жэлэй үүхэтэ ойной һайндэр эндэ эхилэб. Энээндэ зориулагдана, ВЛКСМ-эй Хэжэнгын райкомой баяр-пленум болобо.

ВЛКСМ-эй гайхамшаг ой тухайда райкомой нэгдэнхй секретарь Б. Чимитов дэлгэрэнгүй, һонирхолтой элн-хэл хээ. Тэрэнэй үүлгээр буурал толгойтой ветеранууд, комсомолой райкомой секретарьнууд байхан хэдэн нүхэд — Д. Г. Бартуев, В. М. Кучумов, В. Т. Тугмуев болон бусад, арадай ажахын, соёлой ба бусад эмхи зургаануудта ажаллаха байдаг түрүүшүүл улаа дараалан трибунада гаража, гаталһан түхэтэ зам, бүтэ-һэн ажал хэрэгүүд, шиндхэхэ зорил-гонууд тухайда элнхэдэ.

Хурса мэргэн үгэтэй, хонгёо сол-гён хоолойтой пионерүүд жэгдэ алхалалдан ержэ, аханарингаа үмэ-нэ рапорт үгэбэ.

КПСС-эй Хэжэнгын райкомой нэгдэнхй секретарь Р. Г. Бартуев гайхамшаг ойгоор дашарамдуулан, эдир ленинүүд — комсомолуудыг амаршалаа, саашанхи ажал хэр-гүүдтэ, хуралсалдаа, ажабайдалдаа бүри ехэ, шэнэ илалта амжалтану-дье туйлахын хусин үрөөгэ.

Комсомолой ветерануудта, тэрэнэй эдэбхит болон ажалай залуу гар-дасуудта ВЛКСМ-эй ЦК-гай, Бу-рядадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй, партиян обкомой, ко-мсомолой обкомой, партиян райкомой ба райгүвсэдомой, ВЛКСМ-эй рай-комой Хүндэлэлэй грамотанууд, ду-раскалалта бэлгэдүй баруулагдаба.

Соёлой байшантай эдэбхитэй ху-сөөр үлдэнхөө һайндэрэй ехэ кон-церт, хатар наадан болоо, дуу хү-жэм ханхинаа.

А. БИМБАЕВ.

ХОРЁОД ОНОЙ ҮЕДЭ ҺЭН

1917—1920 онуудай хүл-гээтэй байхан үе Һэн. Ок-тябрьин революцион халуун охин Ага нутагташэ хүр-жэ ерһон, арад зондо на-руул хайхан эрхэ сүлөө, ажалшадтай засаг түрү хү-лэгдэжэ байгаа. Гэбэшэ Забайкаланда, Шэтэдэ, Ага нутагта Совет засаг тогтоон бажуулулын тула Улаан Арминин сэргүүдэй, парти-зануудай япон интервен-түүдтэй, сагантантай ха-туу шанга тулалдаа хэжэ байхан үе бэлэй.

Тимхэдэ би Агын дээдэ эхин училищи 1918 ондо дүүргээд, багцын хоёр жэлэй курсдаа хуража байгааб.

Тэрэ үедэ Агада комму-нист партияна ба комсомолой организацинууд үшөө тогтоудй, нэгжэе коммунист, комсомолет үгы байгаа. Зу-гөөр революцион үйлэ хэр-гүүдэд граждэн дайны хүл-гээтэ байдал бидэ хурагшал-залуушуулалгай байгаа. Се-менов, Табхаевтайн бандануудай Ага соогуур энэ-гүүр тэрэгүүр һундэлжэ, харайлгадахадань, түбү-дье, мориде сэргүүдтэ олоор татан абаха, арад зо-ной ажабайдалда хонхил, эдэрлэл үзүүлжэ байхадань, бидэ хурагшадшэ тэдэни-э зэбүүсэн хаража, үзэн ядажа байдаг һэмди.

Түнхэнэй ба Агын аймагтай комитетүүдтэ 4 жэл соо хү-дэлбэб. Тимхэдэ коммунист-нууд, комсомолууд арад зо-ной дунда, залуушуулай, эхээрнүүдэй дунда ямар ехэ хүдэлмэри ябуулдаг бай-гаа гэжэ һэм. Залуушуу-дье нинтэ-политическ ба олонитын хүдэлмэрид хан-дуулаха, шэнэ байдал, зан-шалад гурган хүмүүжүүлжэ хэрэг хадаа тэрэ үеын ком-сомолой организацинуудай гол зорилгон байгаа. Ком-сомол хүн бэлэлгэ үзүх-гэй, архи уухагүй, тамхи та-хатагүй — эдэ булгадаа ха-раа амияа харахан хуушанай бүдүүлг заншал гэжээ, эдэлтэй тэрэнхэ, өһөдөө жэшээ харуулан ябаха ёһо-той гэдэг байгаа.

Тимхэдэ би Агын дээдэ эхин училищи 1918 ондо дүүргээд, багцын хоёр жэлэй курсдаа хуража байгааб.

Тэрэ үедэ Агада комму-нист партияна ба комсомолой организацинууд үшөө тогтоудй, нэгжэе коммунист, комсомолет үгы байгаа. Зу-гөөр революцион үйлэ хэр-гүүдэд граждэн дайны хүл-гээтэ байдал бидэ хурагшал-залуушуулалгай байгаа. Се-менов, Табхаевтайн бандануудай Ага соогуур энэ-гүүр тэрэгүүр һундэлжэ, харайлгадахадань, түбү-дье, мориде сэргүүдтэ олоор татан абаха, арад зо-ной ажабайдалда хонхил, эдэрлэл үзүүлжэ байхадань, бидэ хурагшадшэ тэдэни-э зэбүүсэн хаража, үзэн ядажа байдаг һэмди.

Залуушуулай дунда нинтэ-политическ хүдэлмэри ябуу-лагдажа эхилэб. 1921 ондо Агынскда комсомолой орга-низаци тогтоо, залуушуул олоороо комсомолод оролдо-лобо. Бишэ 1922 ондо комсомолдо орооб.

Хүдөө ажахыг хайжаруу-лан эмхидхэхэ, ажал хүдэл-мэрэ хамтарха хээ (тэрэ үедэ колхозууд гэжэ бай-гаагүй), нодорган башуул-тай тэмсэхэ, алба татабарин (налогой) политикны зүбөөр ябуулаха, үнэн шударгыг хү-нүүдэ Советүүдтэ оруула-ха, соёл культурыг, гэгээр-лэл болбосоруулыг хүжөө-хэ гэжэ мэтын парти ба за-саг турын гүйсэдхэжэ бай-гаа хэмжээ абуулануудыг дүүргэлсэхэ хэрэгтэ комсо-молууд эгээл түрүүшын ээргэдэ ябадаг һэн.

Тимхэдэ би Агын дээдэ эхин училищи 1918 ондо дүүргээд, багцын хоёр жэлэй курсдаа хуража байгааб.

Тэрэ үедэ Агада комму-нист партияна ба комсомолой организацинууд үшөө тогтоудй, нэгжэе коммунист, комсомолет үгы байгаа. Зу-гөөр революцион үйлэ хэр-гүүдэд граждэн дайны хүл-гээтэ байдал бидэ хурагшал-залуушуулалгай байгаа. Се-менов, Табхаевтайн бандануудай Ага соогуур энэ-гүүр тэрэгүүр һундэлжэ, харайлгадахадань, түбү-дье, мориде сэргүүдтэ олоор татан абаха, арад зо-ной ажабайдалда хонхил, эдэрлэл үзүүлжэ байхадань, бидэ хурагшадшэ тэдэни-э зэбүүсэн хаража, үзэн ядажа байдаг һэмди.

Залуушуулай дунда нинтэ-политическ хүдэлмэри ябуу-лагдажа эхилэб. 1921 ондо Агынскда комсомолой орга-низаци тогтоо, залуушуул олоороо комсомолод оролдо-лобо. Бишэ 1922 ондо комсомолдо орооб.

Хүдөө ажахыг хайжаруу-лан эмхидхэхэ, ажал хүдэл-мэрэ хамтарха хээ (тэрэ үедэ колхозууд гэжэ бай-гаагүй), нодорган башуул-тай тэмсэхэ, алба татабарин (налогой) политикны зүбөөр ябуулаха, үнэн шударгыг хү-нүүдэ Советүүдтэ оруула-ха, соёл культурыг, гэгээр-лэл болбосоруулыг хүжөө-хэ гэжэ мэтын парти ба за-саг турын гүйсэдхэжэ бай-гаа хэмжээ абуулануудыг дүүргэлсэхэ хэрэгтэ комсо-молууд эгээл түрүүшын ээргэдэ ябадаг һэн.

Хүдөө ажахыг хайжаруу-лан эмхидхэхэ, ажал хүдэл-мэрэ хамтарха хээ (тэрэ үедэ колхозууд гэжэ бай-гаагүй), нодорган башуул-тай тэмсэхэ, алба татабарин (налогой) политикны зүбөөр ябуулаха, үнэн шударгыг хү-нүүдэ Советүүдтэ оруула-ха, соёл культурыг, гэгээр-лэл болбосоруулыг хүжөө-хэ гэжэ мэтын парти ба за-саг турын гүйсэдхэжэ бай-гаа хэмжээ абуулануудыг дүүргэлсэхэ хэрэгтэ комсо-молууд эгээл түрүүшын ээргэдэ ябадаг һэн.

Тимхэдэ би Агын дээдэ эхин училищи 1918 ондо дүүргээд, багцын хоёр жэлэй курсдаа хуража байгааб.

Тэрэ үедэ Агада комму-нист партияна ба комсомолой организацинууд үшөө тогтоудй, нэгжэе коммунист, комсомолет үгы байгаа. Зу-гөөр революцион үйлэ хэр-гүүдэд граждэн дайны хүл-гээтэ байдал бидэ хурагшал-залуушуулалгай байгаа. Се-менов, Табхаевтайн бандануудай Ага соогуур энэ-гүүр тэрэгүүр һундэлжэ, харайлгадахадань, түбү-дье, мориде сэргүүдтэ олоор татан абаха, арад зо-ной ажабайдалда хонхил, эдэрлэл үзүүлжэ байхадань, бидэ хурагшадшэ тэдэни-э зэбүүсэн хаража, үзэн ядажа байдаг һэмди.

Залуушуулай дунда нинтэ-политическ хүдэлмэри ябуу-лагдажа эхилэб. 1921 ондо Агынскда комсомолой орга-низаци тогтоо, залуушуул олоороо комсомолод оролдо-лобо. Бишэ 1922 ондо комсомолдо орооб.

Хүдөө ажахыг хайжаруу-лан эмхидхэхэ, ажал хүдэл-мэрэ хамтарха хээ (тэрэ үедэ колхозууд гэжэ бай-гаагүй), нодорган башуул-тай тэмсэхэ, алба татабарин (налогой) политикны зүбөөр ябуулаха, үнэн шударгыг хү-нүүдэ Советүүдтэ оруула-ха, соёл культурыг, гэгээр-лэл болбосоруулыг хүжөө-хэ гэжэ мэтын парти ба за-саг турын гүйсэдхэжэ бай-гаа хэмжээ абуулануудыг дүүргэлсэхэ хэрэгтэ комсо-молууд эгээл түрүүшын ээргэдэ ябадаг һэн.

Хүдөө ажахыг хайжаруу-лан эмхидхэхэ, ажал хүдэл-мэрэ хамтарха хээ (тэрэ үедэ колхозууд гэжэ бай-гаагүй), нодорган башуул-тай тэмсэхэ, алба татабарин (налогой) политикны зүбөөр ябуулаха, үнэн шударгыг хү-нүүдэ Советүүдтэ оруула-ха, соёл культурыг, гэгээр-лэл болбосоруулыг хүжөө-хэ гэжэ мэтын парти ба за-саг турын гүйсэдхэжэ бай-гаа хэмжээ абуулануудыг дүүргэлсэхэ хэрэгтэ комсо-молууд эгээл түрүүшын ээргэдэ ябадаг һэн.

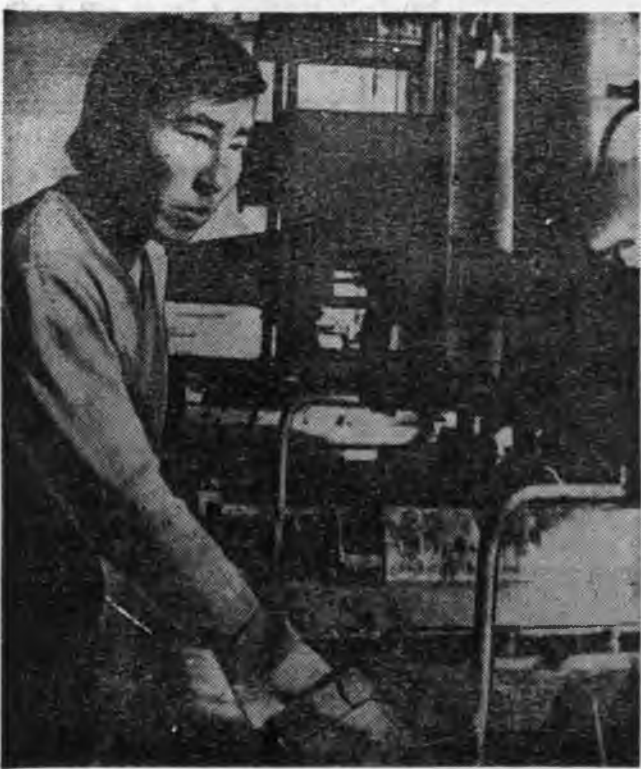
Тимхэдэ би Агын дээдэ эхин училищи 1918 ондо дүүргээд, багцын хоёр жэлэй курсдаа хуража байгааб.

Тэрэ үедэ Агада комму-нист партияна ба комсомолой организацинууд үшөө тогтоудй, нэгжэе коммунист, комсомолет үгы байгаа. Зу-гөөр революцион үйлэ хэр-гүүдэд граждэн дайны хүл-гээтэ байдал бидэ хурагшал-залуушуулалгай байгаа. Се-менов, Табхаевтайн бандануудай Ага соогуур энэ-гүүр тэрэгүүр һундэлжэ, харайлгадахадань, түбү-дье, мориде сэргүүдтэ олоор татан абаха, арад зо-ной ажабайдалда хонхил, эдэрлэл үзүүлжэ байхадань, бидэ хурагшадшэ тэдэни-э зэбүүсэн хаража, үзэн ядажа байдаг һэмди.

Залуушуулай дунда нинтэ-политическ хүдэлмэри ябуу-лагдажа эхилэб. 1921 ондо Агынскда комсомолой орга-низаци тогтоо, залуушуул олоороо комсомолод оролдо-лобо. Бишэ 1922 ондо комсомолдо орооб.

Хүдөө ажахыг хайжаруу-лан эмхидхэхэ, ажал хүдэл-мэрэ хамтарха хээ (тэрэ үедэ колхозууд гэжэ бай-гаагүй), нодорган башуул-тай тэмсэхэ, алба татабарин (налогой) политикны зүбөөр ябуулаха, үнэн шударгыг хү-нүүдэ Советүүдтэ оруула-ха, соёл культурыг, гэгээр-лэл болбосоруулыг хүжөө-хэ гэжэ мэтын парти ба за-саг турын гүйсэдхэжэ бай-гаа хэмжээ абуулануудыг дүүргэлсэхэ хэрэгтэ комсо-молууд эгээл түрүүшын ээргэдэ ябадаг һэн.

Хүдөө ажахыг хайжаруу-лан эмхидхэхэ, ажал хүдэл-мэрэ хамтарха хээ (тэрэ үедэ колхозууд гэжэ бай-гаагүй), нодорган башуул-тай тэмсэхэ, алба татабарин (налогой) политикны зүбөөр ябуулаха, үнэн шударгыг хү-нүүдэ Советүүдтэ оруула-ха, соёл культурыг, гэгээр-лэл болбосоруулыг хүжөө-хэ гэжэ мэтын парти ба за-саг турын гүйсэдхэжэ бай-гаа хэмжээ абуулануудыг дүүргэлсэхэ хэрэгтэ комсо-молууд эгээл түрүүшын ээргэдэ ябадаг һэн.

Улаан-Удын Ленинэй орденот ЛВРЗ-гэй гальваническа участкаг арбан нэгэн коммунист хүдэлдэг. Тэдэнэр залуушууд жэшээ харуулан ажалладаг. Эндэ группарторг Климент Иосифович Федоров онсо илгарна. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: К. И. Федоров. С. БАЛДУЕВАН фото.

ГЭЭГДЭГШЭДГҮЙГӨӨР АЖАЛЛАХА

Ростовско областин про-мышленностида анха ту-рүүн бии болоһон — «Гээг-дэгшэдгүгөөр ажаллаха» гэһэн хүдэлөөн худалдаа наймаанда, нийтин элээ хоолой хүдэлмэрилэгшэд дунда хайшагдана. Энэ хүд-лөөн Дондо анха түрүүн обспортхуудтэ, Каменска столоннуудай трест дэмжэ-һэн юм. Энэ хүдэлөөнэй үүхэлшэдэй дурдхадан ёдо гуримүүдэ Ростовско областин худалдаа наймаа-най, нийтин элээ хоолой бүхы предпритиууд халан абанхай. РСФСР-эй Худал-даа наймаанай министрест-вин. Гүрэнэй худалдаа най-маанай ба эд хэрэгшлэгшэй кооперацион хүдэлмэрилэг-шэдэй профсоюзай ЦК-тай түлөөлөгшэдэй шэнжэлгөнүүд дээрэ хэлэгдэхэ лаблан гэршэлнэ.

Нийтин эдээ хоолой эм-хинүүд 13 миллион түхэр-гэй продуктуудыг абажа, элдэб янзын элээ хоолой зүйл эхээр буйлуулан гар-гаха аргатай болоо.

«Гээгдэгшэдгүгөөр ажал-лаха» гэһэн хүдэлөөн хүт-лээрэ хайжаруулаха эрил-тэ табигдан байна. Ажахы ябуулгын гол үр дүнтүү-дье түргэнөөр хинаха нэгдэ-хэмэл комплексно гурим област дотороо нэбтэрүүл-бэ. Мүнөө хүдэлмэрилэгшэ бүхэн харын, үдэрэй түсэ-бөөр хүдэлдэг болонохй. Секцинууд, талагууд, бри-гаданууд бүфүүд болон подразделенинууд тимиз тү-сөөбүдье абаха. Тимизэ наймаалагшадтай, кассирнуу-дай, тогтошодой, кондиртер-нуудай ба бусдай ажалай үр дүнтүүдье сэг дары шалгажа байха, эрхим дүн-гөөдье туйлахын түлөө оролдох аргатай болоһон байна.

«Гээгдэгшэдгүгөөр ажал-лаха» гэһэн хүдэлөөн соци-алис мурьсөөнэй заншлалта түлэб маяг ба онл арга-нуудыг бүри урмашалтай болоно. Област дотор ту-руушын ахад жэлэй турша-да магазинуудай худал-даа наймаанай залуулай талмай 4,9 мянган дүрбэл-лэн метрээр, эд бараанай складуудай хамтын талмай — 2,4 мянган дүрбэллэн метрээр нэмһэн байна.

РСФСР-эй худалдаа най-маанай министрествин кол-леги, тус халбарин проф-союзай ЦК-тай президиум «Гээгдэгшэдгүгөөр ажалла-ха» гэһэн хүдэлөөнэй үр дүнтүүдье хаража үзөөд, Ростовско областин худал-даа наймаашалай хүд дүр-шэл республикын худалдаа наймаанай, нийтин эдээ хоо-лой бүхы предпритиуудта дэлгэрүүлхын наам-жалан дурдхадна.

В. БЕЛЯЕВ, (ТАСС).

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиум

У К А З

НУХЭР О. А. АЛЕКСЕЕВТЭ, А. Г. ЕРМОЛАЕВТА П. Г. ПЕГОВТЭ БУРЯДАЙ АССР-ЭЙ СОЕЛОН ГАБЬЯТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ ГЭБЭН ХҮНДЭТЭЙ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Физическэ культура ба спорт хүжөөлгэдэ габьяат байһанын түлөө нимэ хүнүүдтэ Бурядай АССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ гэгээн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.

Алексеев Олег Александровичта — Зүүн Сибирей технологическа институтай багша, уласхоорондын аял-сай СССР-эй спортын мастер

Л. И. БРЕЖНЕВ: *БУУ ЗЭБСЭГҮҮДЫЕ ҮРДИЛДЭН
ТҮХЕЭРХЭ ЯБАЛАЛ ЭСЭСЛЭН БОЛЮУЛХА*

тэмсэлэй талаар найдажа болохо гэжэ Швецини арал зоной этигэхэдэнь болохо. Эдэ үгэнүүдые бэшэгшэ хү тухай хэлэбэл, тэрэ амгада тайбан, аюулгүй байдалай тухай ариундай хооронд

дын харилсаа холбооной тү
лөө, дэлхэйн дайн саран
зайсуулхын түлөө бүхы со
вет арадтай хамта хамаг хү
сэ шадалаа саашадаашь
зорюулха байха.

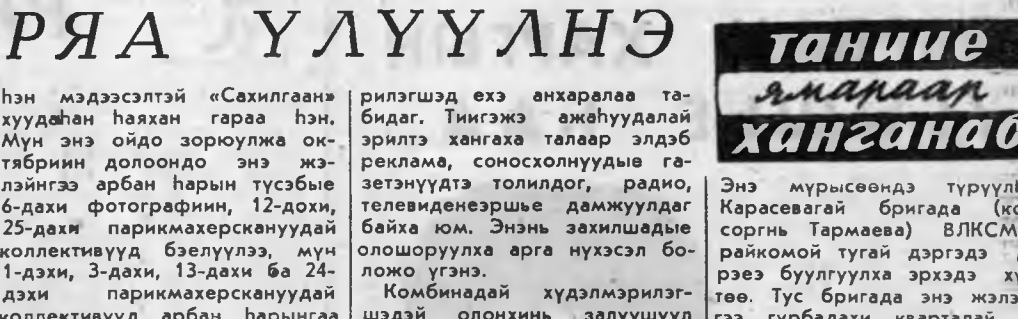
«Корона» хэблэлэй дн

Брежнев. Ажабайдалай хуу даһанууд» гэгээн нойс
мой хэблэгдэн гаралга
тай дашарамдуулан эмхидхэг
дэһэн баяр ёһолол дээрэ үгс
хэлэхэдээ, мүнөө сагай гү
рэнэй ба политическэ эли

тэ мэдээжэ ажал ябуула
ша, амгалан байдалай тү
лөө эгэршэгүй тэмсэлцэ
Л. И. Брежневэй энэ ном
Швециин ба Советскэ Сою
зай арадуудай үгээс ойл
голсолгыг улам гүнзэгй

Номой хэблэгдэн гарал
гыг эбтэй зетэйгээр зэргэ
оршон байлгын гол ёһонуу
дые үндэһэ болгодог швед
совет харилсаанай хүгжэл-

ТЫН ШУХАЛА {НИЭ ХЭРЭГ БО
ЛОНО ГЭЖЭ ШВЕЦИЙН ОЛ
НИИТЭ БА ХЭБЛЭЛ СЭГНЭНЭ.

Тус комбинадай ажал
бэрхэ коллектив Шэтын «Св
лана» нэгэдэлэй коллект
тэй мүрүсэн ажаллана.

ИЛИС

тын тааалганууд бни юм. Ороной түсэбтэ табан жэлэй гурбадахн жэлэй түрүүшын хахадай дүнгөөр социалистическэй илалт гурбадахн

Хүдэлмэришэдэй соёл-гэгээрэлэй хэмжээ дээшлүүлх хэргэгтэй соёлой байшан

нуудай үүргэ пүүлэн жэл-
нүүдтэ хараа байса дээш-
лээ. Имагтал ойрын хөдхөн
жэлэй туршада Венгрийн
ниислэлдэ, Ленинварош, Соль-
нок, Сегед гэхэ мэтэ про-
мышленна томо хотонуудта
хүндэ хонь ариутай гүйсэ

тааралдама соёлой гуламта-
нууд баригдаа юм.

А Р А Б А

ГКП-гэй Түрүүлэгшээс Г. Мис дахинаа хунгагдаба. Мартинг Правлени ба Пен

Г. Мис түгэхсэлэй үгэ хэлбэ.

Партиин Правлениин Президиумые хунгаһан ГКП-гэй Правлениин пленум Ман-

ГКП-гэй съездын боложо байхыг мэдэж, тухайн хэмжээнд бусад оробо.

ГКП-гэй съездын боложо байхыг мэдэж, тухайн хэмжээнд бусад оробо.

дууд, промышлелна түбүүд-
гэ митингнүүд, суглаанууд
болож, съезддэ ерэнэн ком-
мунис ба хүдэлмэришэнэй
партинуудай түлөөлэгшэд үгэ
хэлээ.

ИНЕДЭЙ ЗАСЕДАНИ

дэлгэцдэгийн ёсоор, «Тив-
андахи байдлыг гуримшуу-
лан шийдэхэе түлхүүр» бо-
лохон конференцийн шийдх-
бэрнүүдыг бодото дээрэнх
бэелүүлхэ түсэб хайнаар
бэлдэхын тула премьер-ми-

шэтэй министерскэ комитет
заседани дээрэ эмхидхэн
байгуулагдаба.

секретарь Г. Макленнан Бел-
фастдэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүл-
бэ. Великобританиин прави-
тельствын провинцида бөө-
лүүлжэ байһан политическэ
хараа шэглэл буруу хүрөө

стердохи байдалыг гурим-
шуулан шиндхэх таарамжа-
тай хайн программа Лон-
дондо үгы байхаар.

ЭДЭНЭР ЭХЭ ОРОНОО СУУРХУУЛАА

КПСС-эй обкомой политическэ гэгээрэлэй байшан соо ВЛКСМ-эй 60 жэлэй ойдо зориулагдан үлдэе үнгэргэгдэбэ. Сугларгагдай дунда буурал сагаан толгойто болон спортын ветеранууд, өөрынгөө баян дүршлэдэ залуушуулые хургажа, хүмүүжүүлжэ ябахан 50—60-аад онуудай мэдээжэ спортсменууд, Эхэ орон соогуураа суурхуулаа байн байбэ. Тэдэнэй дундаа 20—30-аад онуудай үеэр үргэн Буряад ороноо матчуулан санаар «Улаан-Удэ — Москва» гэжэн маршуудаар ошолсогшод С. А. Тыхеева, Н. И. Сункуева, шатнист С. М. Никитин, шатариан Н. И. Никитинский, Н. Г. Суякина, мүнөө хургуули, техникумүүдтэ ажаллажа ябахан А. В. Горох, Н. В. Никифорова, Н. Г. Соловьев, улас-

хоорондын классай спортын мастернууд Валерий Стрельников, Бадмажаб Цыбинов болон бусадые нэрлэмээр. —Манай республикын ажалладай дунда физкультур, спорт хүтжөөхэ, дэлгэрүүлжэ хэрэгтээ хорёдо онуудай комсомолууд ябахан Н. Левский, А. Минаев, К. Агафонов, Л. Бобыкин, И. Алычман, бусад эдэхэй үүсхэлтэйгээр хабаадалсадаг байгаа. Тинхэдэ комсомолой горкомой секретарь ябахан Н. Е. Левский долоон хоногто хоёр удаа залуушуулай дунда спортоор хэсгэл үнгэргэдэг байн, — гэжэ Буряадай АССР-эй Министруудай Советэй дэргэдэ Физкультура, спортын комитетэй түрүүлэгшэ Г. М. Сергеев хөөрөнэ.

Тэрэ үедэ республикын комсомолуудай үүсхэлтэйгээр мориндо дүршн хураха, мэргэн буудагдай кружогууд эмхидхэгдэн, залуушуулай дунда гансата хүндэтэй болон аэрокулб нээгдэн байгаа. Тин 1936 ондо республика дотор нэгдэжэ, хоёрдох шатын Ворошиловый энэчигүүдтэй 900 гаран спортсмен тоологдогдот. Энээнхэ гадна 400-гад

комсомолууд, залуушуул авиамоторист, летчик, парашютист болонхон намтартай. Эдэ бүхы хэмжээтэ ябуулганууд «Комсомол, мэргээр буудажа хурал», «Комсомолууд, самолет болон плансраар нидэжэ хураагай» гэжэн уриа доро үнгэргэгдэдэг, энээнхэ олон хүл хабаадалсадаг байгаа шуу.

1930-аад оной үеэр республикын залуушуул, комсомолуудай дунда ябагаар, санаар, морёор холын аян замда ябаха хураха гэжэн уриа олоной найшаал дэмжэлдэг хүртээн байгаа. Тинхэ үедэ энэманай республика дотор спортын хүдэлмэрин хэр зэргэ дэлгэржэ, хүтжэжэ байн хурауулан дүн болон ха юм. «Тасан таанараа магтанадай» гэжэ пост Цэдэн Галсановой шүлгөөр домоглодогон, спортын түхүүдэ оронхон басагадэманай габья мүнөөдэр хүртээр олоной дунда нонирхол, омогорхой татааар. 1936 оной октябрийн 21-нэй үдэр республикын ажалладай табан басагадэ холын холо аян замда үдэшөө бэлэй. «Улаан-Удэ — Москва» гэжэн аян замда колхозой гэгшүн Мария Халова, хүтжэмэй училищин

хурагшад Елизавета Константинова, Надежда Сункуева, ПВЗ-гэй инструментайна цехэй слесарь Софья Тыхеева, инструктор Вера Любимская, аяншалагдай командираар Леонид Еобыкин, политическэ хүтэлбэригээр Александр Сазонов гэгшэд гарахан юм. 1937 оной мартын 6-да хүртэтэй табан басагадэманай Эхэ оронойгоо нинислэл Москва хоо хүртэжэ эрээ лэн. Тинхэ эдэнхэ 6045 километрийн зайе 93 хоног соо санаар, заримдаа лабаагар гатаалан байгаа.

Эрэлхэг зоритой Буряад оронойнай түлөөлэгшэд холын зайда ябагаар, санаар ябахада дэлхэйн шэнэ рекорд тогтоого, тэрэн парти, правительствын гүтгөө Холдээр сэгнэгдэ бэлэй. Холын замыс гатаалан эдэнхэ бултадаа «Хүндэлэй Тэмдэг» орденээр шагнагданан юм.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуусхэ дайнай хатуу шэргүн жэлүүдтэ республикын комсомолой физкультурын эмхидхэг фронтдо туламанга үзүүлжэ зорилгоор эмхидхэл гориотой хүдэлмэри ябуулан байна. Дайнай

эхилхэн түрүүшын жэлүүдтэ ВЛКСМ-эй обкомтой суг республикын физкультурын эмхидхэг 300 санаадые, агаарай десантда 200 хүнине фронт элгээхэн байгаа. Республикын комсомолууд, спортсменууд Лубков, Калаганский, Ушев, Соловьев, Иванов, Очиров, Харитонов, Наумов болон бусад дайнай гал дүлэн соогур эрэлхэг зориг харуулан юм.

Дайнай хүлэй жэлүүдтэ республикын спортсменууд ажалладай дунда спортын хүдэлмэри нэргэхэй тула гориотхон хэмжээ ябуулаа, рааллан, бэлүүлхэнье байн. Жэшээтэ, Буряадай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ шэнэ стадион 1948 оной зүүн ашаглагдажа, олоон тоотой спортсменууд ажалладай баясуулаа лэн. Тинхэ үедэ гэхэ гү, али дайнай үдэрээр гурбахан жэлэй үнгэрдэ байхада, республика дотор 2627 хүн ГТО-гой энэчигүүдтэй, мянгаа дээшэ спортсмен разрядуудтай болон байба.

1956 он. Нютагайманай хүбүүн, боксээр нэгдэхэй разрядтай Владимир Сафронов Мельбурн хотодо болонхон

Олимпин наадан дээрэ онсо шалгаржа, алтан медальтай ерэхэдэ, спортын габьяата мастерай нэрэ зэргэдэ хүртөө бэлэй. Тэрэ гэхэ-нээ уламжалан манай республикын спортсменууд Эхэ орон дотороо, дэлхэй дээрэ суурхуулаа эхилхэний найшаалтай. Тинн Великонтон Бараников Токиогой Олимпин наадан дээрэ мүнхэн медальта хүртэжэ, 1965 ондо Европын чемпион болоо лэн. Технологическа институттай студент коньшан Людмила Титова 1968, 1972 онуудтэ туршида Советскэ Союзай суглагдамал командын нэрлээ Олимпин нааданда хабаадаха, баһал чемпионой нэрэ солдоо хүртэжэн байгаа. Мэргэн буудагша Пётр Николаев, коньшан Юрий Малыхин, боксёр Борис Зоринтүгэс гэгшэд Олимпин нааданууд дээрэ манай ороной нэрэ солые хамгаалан байн.

Мүнөө үедэ манай республикын мэдээжэ спортсменууд Советскэ Союзай Олимпин нааданай суглуу-

лагдамал командада оруулагданхай. Эдэнэрнай хэд бэ гэхэдэ, бүхэ барилдашан Олег Алексеев, коньшан Павел Пегов, хүнгэн атлетикээр мурьсэгшэ Павел Яковлев гэгшэд болоно. Энээнхэ гадна Буряад ороной олон тоотой спортсменууд спортын зүйлүүдээр эрхмн амжалта туйлажа, түрэл нотагаа суурхуулажа ябадагынь найшаан магтамаар байдаг лэ. Эдэ бүгдэ амжалтанууд тухай үгэ хэлээн түлөөлэгшэд тэмдэглэбэ.

— Хүндэтэ хани нүхэднэ, спортсменууд! Комсомолой мүнхэлтөөр 60 жэлэй ойн манай Эхэ ороной ажалладай хэсэ, багагүй хаа ханатгүй тэмдэглэжэ, үгэргэжэ жэлүүдтэ туйлахан амжалтануудаа хэлдэхэ, эмхидхэгдэжэ ажалт туйлахаа хөөрлэжэ, зүбшэнэ. Залуушууд олоороо спортдо хабаадажа, эрхмн амжалтаараа Эхэ ороноо суурхуулажа ябт гэжэ юрөөжэ байнабэ, — гэжэ С. А. Тыхеева сугларгадта хандаба.

Удаань спортын ветеранууд, оройн мэдээжэ спортсменуудтэ ВЛКСМ-эй обкомой, республикын физкультура, спортын комитетэй дураасхалтаа бэлэг, грамотанууд баркуулагдаа.

Б. ЦЫРЕМИЛОВ.

ДАРДАМ ХАРГЫН УГЫШЬЕ НАА...

Хадалиг Ахын аймгай харгыннуудаар машина жоолоодохо гэжээ бэрхэтэй хэрэг даа. Болдог солдог, уруудам, үгүшье харыгаар ажазынхаа хэрэгээр жоолоод машиннаа яһаал эрдхүүлэг гэжээ. Октябрийн 30 жэлэй ойн нэрэмжэтэ колхозой механизаторнууд, жоолоодой техникэдэ эзгээр хандажа ашагладаг тухай хөөрөлгэй. Эндэ машина, техникээ саг болзортонь заһабарилжа, за частинуудаар хангахые оролдодог мэргэжэлтэд би.

Эдэнэй нэгэн В. У. Аюшев анхан механизаторууд хүдэлхон юм. Тэрэнэй ажал хэрэгтэ хэзээдхэе урагшатай байдаг. Ажадын хүтэлбэрилгэлдэй элгээхэн лэ газарта ошожо барилгада модо, шууу эвхэхэ гэхэ мэдэ түдхэлүүдэ бүтээсэ эхэтэйгээр ажалладаг лэн. —Зай, энэ тракторнын эбдэрээ даа, заһабарилхам, — гэжэ байгаа заримшуудал гэжмээр гутархагүй. Удаань Владимир Умаревский машина жоолоодохо эхилэб. Бэрхэтэй эхэтэй харгыннууде дабахан тухайн дурдалтай аал! Ажаахыда үбнэ, зөлөөн, түлээ залба, бусадые ашаа эвхэхэ хэрэг саг үргэлжэ гаража байдаг. Нэгэ хэды болоод, холын районуудта ябажа эхилэ. Эрхүү — Улаан-Удэ, Студинка, Харон, Орлик ба бусадые маршуудаар ябадаг юм. Убэлэй хэргүү хүйтэндэ бэрхэ жоолошон Моондо руу түрүүшын зам гаргахын тула хашуу байсануудаар хангатахан Тэмдэглэйг шулуун соогур машинаа жоолодон гарадаг. —Энэний ёһотой шулуун зүрхэтэй хүн бэшэ аа гү? Нэгшье бэрхэтэйлээ айхагүй, урагшаал тэгүүлэг, — гэжэ Владимир Умаревский тухай хөөрлөдхэсн нэгэнтэ бэшэ дуулаха. В. У. Аюшев суг хүдэлдэг нүхэлтөө саг үргэлжэ тулалжа, зүбшөөл заабарий үгэжэ ябадаг. Хэн нэгэнэй машиннын харгыдаа зогсошоо лэа, саатагүй хажуудань ошожо хамнасаха. Үүн сэхэ, урагшаа наанаатэй мэргэжэлтэний намтаар Ионирхоодо. Анхан тэрэ Ионировый нэрэмжэтэ колхоздо түрүүлэгшээр хүдэлжэ ябахан юм. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуусхэ дайнда халбалсахадаа, эрэлхэг зоригтой үлгэр жэлээ хурауулан, Владимир Умаревский мүнөө амгалан сагайшье үедэ хайн хайхан ажабайдалтай түлөө бүхы хүсэ шадалаа гарган оролоно. Өөрынгөө ажал үнэн сэгээр бүтээхэе гадна, Владимир Умаревский түрэл ажажынгаа нингын адуунаа даада үбнэ тэгээл жэл бүри бэлдэлсэдэг. Мүнөө жэл тэрэ Хааалжы нугын ногоо сабайна, 300 центнер хайн шанартай зүбэ сомоо.

Д. ДУГАРОВ, ЗУРАГ ДЭЭРЭ: жоолошон В. У. Аюшев.

Авторай фото.

Мяха-консервын комбинатта

ВETERАНУУД УРМАШУУЛАГДАА

Комбинатта 25 жэлэй туршада ажаллажа, үйлдэбэрин хуурагшад гориотой хубитага оруулан хүдэлмэриндэ «Ажалла ветеран» гэжэн нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. —Дүсэлгэшэ О. С. Пестерева, хүдэлмэриндэ И. П. Карнаков, Х. И. Маркова, Н. П. Фелелова, К. Г. Сумеева ба бусадые энэ хүндэт нэрэ зэргэдэ хүртэжэ, савшадагынь үнэн сэхээр ажаллаха байһанаа мэдүүлэ.

КОМСОМОЛДО АБТАНА

«Намие комсомолдо абты», — гэжэн гүймтэй мэдүүлгүүдэ хүдэлмэриншэн залуушуулай зүгһөө хүлэй үедэ олоор ороно. Мүнөө үедэ залуу үгэ-тэй 57 түлөөлэгшэд Ленинскэ комсомолой зэргэдэ жагсаба. Техническэ мэргэжэл олодог 8-дхи училищин хургад соо комсомолдо орохо дуртайшуул мүн лэ олон бай-

„УРИЛДАГШЫН ҮДЭР“ ҮНГЭРГЭБЭ

Комсомолой байгуулагдааар 60 жэлэй ойдо зориулагдан мурьсөөн «Урилдагшын үдэр» гэжэн уриа доро Нархата тохондо үнгэргэгдэбэ. Ионирхойтой мурьсөөндэ хабаадагшад сообоо «Коммунизм» колхозой команда булганһаа хурдан солбон байжа, түрүү хуури эзэлбэ. Өөр хоорондоо урилдагдай дундаа Татьяна Климова зүүн метрей, Ирина Климова, В. Бурлаков гэгшэд гурбан зүүн метрей зайда эхилхэдэн байба. Мүн 600 метрей зайда Бадмажыренова, эршүүлэ Климов Цыренов хоёр 1000, 3000 метрей зайнуудта эрхмилжэ шадба. Инсэжэ нютагай спортсменууд Хазагаев, Рыбаков, Жигмеева гэгшэд 100, 600, 1000 метрей зайнуудта түрүүлхэн байн. В. БАЙБОРОДИН.

РИНГ ДЭЭРЭ СТУДЕНТНЭР

Буряад орон хадаа бага шэгнүүртэй боксернуудые хурган бэлдэхэ талаар олимпийскэ баазануудай нэгэ-нини болдог юм. Эгээл тинхэмхэ манай республика дотор спортын энэ зүйлдэ гориотой эхэ анхарахай хандуулагдадаг байһанынь ойлгосотой. Энэл ушарһаа үе үе болоод лэ республикыннай нинислэл хотодо арһан бэлдэлхэ шадабаритайд эхэ эхэ мурьсөөнүүд үнгэргэгдэжэ байдаг. Студентнэрий дунда боксээр Россия Федерациин түрүү хуури эзэлхын түлөө уржадар Улаан-Удэйн Спортын байшан соо нэгдэлхэ мурьсөөн энээнине үшөө дахин элхирхэйн гэгшэлсэбэ. РСФСР-эй 32 област, хилээр болон автономит республикын 140 гаран боксёр студентнэрий дунда Россия чемпионой нэрэ зэргэдэ хуури тухын түлөө тулалдахаа ерөөн байх юм. Эдэнэй 5-нини спортын мастернууд, 97-нини мастера кандидатууд, бэшэнийн 1-дхи разрядтайшуул юм.

Энэ ехэ мурьсөөе нээлгэ байраг орон байдалда үнэ-гэрбэ. Эмхидхэлэй комитеттэй түрүүлэгшэ облпрофсоюзтэй секретарь Д. Ц. Ринчин үгэ хэлжэ, спортсменуудые амаршалаад, ринг дээрэ болохо шанга тулалдаануудта амжалта, илалта туйлахынь эдэнэртэ хүсөө. «Буревестник» бүлгэмэй түбэй советэй чемпионууд А. Кондаков В. Телегин хоёрой мурьсөөнэй туг манууланай хүлээр республикыннай нинислэл хотын промышленна предприятинуудай комсомолой организациудай түлөөлэгшэд хуури-сөөндэ хабаадагшадта дураасхалта бэлдүүдье баруулаа. Тинхэдэ эдэнэр ВЛКСМ-эй 60 жэлэй ойн урда тээ-буллада, Эдэнэ бултадаа нонирхолтон шанга, ана-мана тэмсэлдэ үнгэргэжэ, боксодо ду-

ратайшуулые баярлуулаа. Эгээл хайн хорилго бэлдэхэтэй, мэргэжэл шадабаритай, бар хүсэтэй спортсменуудын лэ илалта туйлажа, үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэхэ замайгаа эхн шатые гаталлан хүнжэ юм. Эгээл хуурын шэгнүүртэй дундаа спортын мастера кандидата Амгалан Бадмаев (Томск) спортын мастер Сарнис Барданиан (Грозный) хоёр түрүүлэн рингда уригдаба. Энэ жэлдэ «Буревестник» бүлгэмэй түбэй советэй чемпионон болонхон С. Барданиан нүгөөлөө орколдо бээр томо, дүршэл шадабры эхэтэй. Тэрэ 123 дахин рингдэ гаража тулалдахада, 104-дхын илалта туйлахан намтартай. Гэгэ-шье нөдөндө жэлэ «Буревестник» бүлгэмэй Россөөдтэй мурьсөөндэ хоёрдох хуури эзэлхон А. Бадмаев нүгөөлөө тунхирнуу, түрүүл минутааа эдэхитэй хайнаар довтолго, оноишотой шанга сохилтоннуудаар угтаад абаха юм. Тингэжэ

хоёрдох раундын хахадһаа хойшо нүгөөдээ буланда хаша хашаагар, эдэхие гарта бүрин абажа, илаһан байна. Хүнгэхэн шэгнүүртэ Омскийн спортын мастер Юрий Ворсин хайн бэлдэхэтэй хэ-бэртэй. Ушарын юуб гэхэдэ, Иваново хотонхой ерөөн П. Салигереевые түрүүшын раундта тогтоон торгонгүй булжа гараба. Манай республикаһаа спортын мастера кандидатууд Владимир Макальский, Валерий Иванов хоёр хүнгэн шэгнүүртэ мурьсөөн. В. Макальский оройлоод 18-тайшые наа, эдиршүүлэй дунда СССР-эй түрүү хуури эзэлхын түлөө мурьсөөнэй түгсэхэтэй нааданда хабаа-данан хүн юм. Гэхэ зуура, эдиршүүлэй дунда Москва хотын чемпионон болонхон а-дартай. Зүгөөр энэ удаада жээрбэ татала тэрээндэ урагш-шай байшоо. Түрүүшын уулзалгада Грозныйн хотын спортын мастер Сергей Пергаевтай ринг дээрэ гаража

ТОБШОХОНООР

ГИМНАСТИКА. Николай Андрианов, Надя Комзенин, Мария Филатов, Хирос Каджимын, Наталья Шапошниковагай, Владимир Маркеловый нэр-рэнүүд нотагай газетануудтэ хуудаланууд дээрэ хо-до ходо бэшгэдэн. Дэлхэйн эгээл эрхмн бэрхэ чемпи-нуудай нэрэ зэргэдэ эдэ-нэр лэ хүртэхэ аргатай гэ-жэ нэрлөгдөнэ шуу.

Урдань мэдээжэ гимнаст байһан, Олимпин наадануудай найман алтан, гур-бан мүнхэн ба бронзо медаллар шагнагданан Са-вао Като Японой телевиз-инин шэнжэлэгшэ боложо, дэлхэйн чемпионолдоа эрхэ-дэ, мүн лэ нимэ сэгнэлтэ үгэнэ.

ШАТАР. Эршүүлэй дун-да СССР-эй түрүү хуури эзэлхын түлөө нэгдэхэ ли-гини 46-дхи мурьсөөн Аш-хабадта боложо байна. Най-мадхын нааданда оройлоо-ло хоёр хүн үнэтэ очко аба-жа байба. Мурьсөөндэ түрү-лжэ ябагшад Туммаков — Купричкий хоёрой уулзалга сугларгагдай анхалар та-таһан байгаа. Нааданай эхилдэ Нурейчик морёо минитээр үгэжэ, эдэхитэй-тэрэ довтолгоо эхалба-шье, тэрэнээ эсэстэн хур-гажэ шаддаггүй. Тингэжэ Туммакова үүсхэл эдэхие-гэртэ абажа, илалта туй-лаа. Гутман Коныевшэ шү-гэ Тимохонин — Макары-ев, Савон — Раузаев гэгшэдэ партинууд тэнсэлтээр дү-рбэ. Найман парти хой-шолуулагдаа.

ГАНДБОЛ. Европын чем-пионуудай куботга хурт-ахын түлөө мурьсөөнэй 16-най нэгэ хубида үнгэргэгдэ-дэ хан харуугай нааданда ЦСКА-гай гандболтистууд Хельсинкиин «Киффен» клубые 35:14 тоотойгоор шүгээд, энэ хүндэтэ шан-да хүртэхын түлөө тэмсэлээ үргэлжэлүүлээр. Түрүүшын нааданда москвгайхид Финляндийн нинислэл хотодо 35:19 тоотойгоор мүн лэ илажа гараа лэн.

БАСКЕТБОЛ. Эхэнэр-нүүдэй дунда оройной түрү-үү хуури эзэлхын түлөө мурь-сөөнэй ээлжэтэ нааданууд сүбботын, амаралтын дүр-үд үнгэргэгдэбэ. Ригын ТТГ ЦСКА-е — 84:60, Москва-гай «Динамо» Свердлов-ский «Уралмашы» — (8:6), Алма-Атагай «Университет» Кисевэй «Динамо» — 83:75, Московско областини «Спар-так» Ленинградтай «Спар-так» — 97:80, Вильнюсий «Кибиркитис» Днепропет-ровскийн «Сталине» — 79:50, Новосибирскийн «Динамо» Ленинградтай «Буревестни-гы» — 71:64, Московско областини «Спартак» «Ки-биркитисы» — 87:74, По-восибирскийн «Динамо» «Сталине» — 81:73, Ле-нинградтай «Спартак» ню-тагайгаа «Буревестнигы» — 108:70, Москвагай «Ди-намо» — ТТГ-е 59:54, «Университет» — «Уралма-шы» — 97:84, ЦСКА Ки-евтэй «Динамо» 88:73 тоо-тойгоор шүгээ.

«СПОРТЛОТОНУУДАЙ» ТИРАЖУУДАЙ ДУНГУУД «Спортлото»-н октябрийн 21-дэ үнгэргэгдэн 42-дохы тиражнуудай дунгуудые Спортнаа лотерейн главан управлени сосолбо. «Спортлото»-н 49-һаа 6-ень тааха гэжэн тиражай 1-дхи шүббэринүүд таа-а нэгэ номер тааһан хүнүүд — 1333 тухэриг, табан номер таагшад — 2.133 тухэриг, дүрбэ-а нэгэ номер тааһан хүнүүд — 44 тухэриг, гурбан номер тааһан хүнүүд — 3 тухэриг абаха. «Спортлото»-н 36-һаа 5-ень тааха гэжэн тиражай 1-дхи шүббэринүүд: табан номер тааһан хүнүүд — 10.000 тухэриг, дүрбэн номер таагшад — 183 тухэриг, гурбан номер тааһан хүнүүд 5 тухэриг абаха. 2-дохы шүббэринүүд: табан номер тааһан хүнүүд — 10.000 тухэриг, дүрбэн номер таагшад — 264 тухэриг, гурбан номер тааһан хүнүүд 6 тухэриг абаха байна. «Спортлото»-н 42-дохы тиражнуудай шүббэринүүд ноябрийн 1-һаа декабрийн 1 хүртээр түлэгдэхэ.

ТРЕНЕР, ХҮМҮҮЖҮҮЛГШЭ

Энэ ушар хоёр жэлэй урда тээ Улаан-Удэ хотодохи Спор-тын байшан соо болоо лэн. Эдиршүүлэн дунда республикын түрүү хуури эзэлхын түлөө мурьсөөн энэ үнгэргэгдэжэ байба.

Ринг дээрэ боложо байһан тулалдаа улаан буландын зог-сон үндэр бээтэй, сэлмэг сагаан шөрөйтэй, гуушаад на-наһай хүн илангаа херко наринаар харана. Удэшгүй гонг ханхимаа, ана-мана тулалдаһан хүбүүдэй хоёр тээшэ таража, еһээд өһөдүнгөө буланда ошожо хуулада, тере-ны полотенсээр нэбжэ, хүлһынь аршаа зуураа, хүмүүжүүлжэ байһан хүбүүндэ тунхатай заабарий зүбшэл үгэ-нэ.

Энэманай хэн гэгшбэ? Республикын хүүгэдэй спортын ху-руулиин багша, тренер Солбон Найданович Цыбинов гэгшэ. Тэрэ Омскийн физкультурна институт дүүргэдэ, манай рес-публикын нинислэл хото элгээгдэжэ, табан жэлэй турша соо эдир боксернуудые арһан бэлдэн шадабаридэ хургажэ байнхай. Энэ үе соо С. Цыбинов хэдэн арбаад залуу спортс-менуудые хурган бэлдэ. Тэрэнэй хүмүүжүүлхэн боксээр-нууд, тусхайбал, Андрей Афанасьев, Александр Ка-шин, Андрей Трофимов, Николай Тверко болон бу-сад Алес-Дурна зүгэй зонин мурьсөөнүүдтэ хабаада-жа, шангай хууринуудые эзэлхэнье байха.

Манай тренер энхэргэн хайн зантай, эрилтэ эхэтэй хүн юм гэжэ хурагшадын хэлсэдэг. Хэрбэ хэн нэгэнэй шүүгдээд, булгадагынь байгаа һааны, тэрэ хүн бүхэндэ ямар нэгэ он-доохоноор хандажа, һаананы эежажа шададаг. Энэ хэдэе ёһотой тренерэй, хүмүүжүүлгшын арга шадабери, дүй дүршэл болоно шуу.

Солбон Найдановичей тренерэй ажал ябуугаа һаял эхилжэ байна. Гэгэшье ажалһын намтар хайнаар эхилэ гээд тэм-дэглэлтэй. Бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм мэдээсээ бэлшэр бага хибүүдые хүмүүжүүлгэдэ зориулхыһаа хайн хайхан юун байхаб даа. Манай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тренер С. Н. Цыбинов хурагшадэ зүбшл заабарий үгэжэ байна.

В. ПЛУТТЫН фото.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхэ хууданада. «КПСС-эй Центральна Коми-тет» — ТАСС-ай матери-ал. «ВЛКСМ-эй Буряадай об-ластной, Улаан-Удэин город-ской комитетуудай ойн бая-рий Пленумда» — КПСС-эй Буряадай обкомой амаршал-га. Ойн баярай пленум дэ-рэ ВЛКСМ-эй обкомой нэгэ-дхи секретарь вүхэр С. Саха-евай элхдэхлээ. (Эхнини). Тугсэхэлын хоёрдох хууда-нада. Хоёрдох хууданада. «Ленинскэ комсомолой ал-ларта 60 жэлэй ойн баярай хүндэлдэлдэ» — республикын колхоз, совхозуудһаа, про-мышленна предприятинууд-һаа абтаһан тобшо һониной суглууларби.

церт. 11.55 — Заһарлалга. 13.55 — Дамжуулгын про-грамма. 14.00 — «Оройло-нэгэ наһан». Телевизионно баримтата фильм. 14.50 — Трусковец хотын «Березка» гэжэ дуунай ба инструм-түүдэй ансамблиин концерт. 15.10 — «Шатарай хургуу-ли». 15.40 — М. Сметлов «Уран шүлгэ». 16.10 — «Ха-нз барисаанай харгы». 16.40 — «Орленок» телестудийн концерттэ зал. 17.30 — Шэ-нэ һонин. 17.45 — «Оло-н түмэнэй ленинскэ инквир-тет». Ленинскэ комсомолой уласхоорондын ажал ябуула.

Гурбадахи хууданада.

«Шэнэ хүдэлмэриншэн, бай-далшин ямар бэ?» — Р. Ма-нальская, В. Колосов хоёрой бэшэһэн репортаж. «Баян ургасын һайнада» — Э. Те-рентьевгай корреспонденци. «Редакцида орон бэшгүүд-һээ» — суглууларби.

Дүрбэдхи хууданада.

«Нютагай нотагай һонин» — суглууларби. Спортын то-бшо һонин. Хилын саанаһаа. «Орбита-2». 19.25 — «Мальчишский» — телеви-зионно уран хайханай фильм (2-дохы сери). 20.30 — «Вре-мя». Улаан-Удэ. 21.00 — Ком-сомолой 60 жэлэй ойдо зо-риулагдан ВЛКСМ-эй Бу-ряадай обкомой, Улаан-Удэ-н горкомой баярай пленум.

Редатор Р. Б. ГАРНАН